

Brev från och till medlemmar av familjen Gjörwell, växlade åren 1780-1811 E...

Gjörwell, Carl Christoffer,

HS Ep. G 12:1



National Library
of Sweden

Til Fru Gustava Eleonora Lindahl
i Norrköping.

Skaga, Söndags- aftonen, den 9 Sept. 1792.

95

Min Söta Stafva.

Hemkommen ifrån mina ensliga Spaseryngar finner jag Sällskapet uti öfret
Krig sidspol-bordet; härändas ej andra Guds än Dödfon, Independent, Misere, grande
Misere &c. Skyndade jag mig in uti Louiser Kamare, och sitter där nu och skrifer dessa
under till min lilla Stafva. Jag är Dig utomdes et svar skyldig på ditt sista glada och
goda brev, för hvilket jag Dig af allt hjerta tackar. Men jag vil först gjöra Dig redo
för denna min sköna och värderdeld lyckliga Dag.

Vi äro nu uti Skift- eller Förvandlings månaden, då klan och skaran redan öfvergått
alla Fält, då det fallande löpet minskar Trädens både Fägring och Skugga, då den
mörka aftonen nalkas, och vinterns Köld snart tyder på vristad under låga Tak och
äter lepra vid lampans stek. Det måste så vara, och därför skole vi finna oss uti
Saknaden af den sköna och glada årstiden, taga det minne under tack samma
Känslor med oss uti Skyddan, och äfven där stängde lepra nöjde, åtminstone tillfredstälde.
Ärligen tager jag högtidliga affskeder af Naturen, äfven som jag kvarje vår högtidigen
hälsar på denna min sorgamta, mig ännu så lycksaligande Vår. Idag begynte jag
fördenskull dessa mina affskeds-visitier, och gjorde en början med Carlberg och Skaga.
Himlen var ståtigen vacker och luften mild; bad fördenskull Söta Mor stiga något
littna upp, kläda sig hastigt och följa med på denna min lilla älskarska. Gerna, gerna!
var Svaret. Imedelertid lästes et Correctur på Beskrifningen om Jesu-örarne och deras
beskredeliga, polierade och lyckliga invånare, och sedan en Courier du Dav-Blin om
dettill Vildar förändlade Fransoser, om den under flera-året åter bringade Polka Nationen;
häruppå kom Hyrvagnen utan för Porten, och lilla Dribbi stod färdig på golvret. Glade
stego vi uti vagnen och rullade af till Kongsbacken och genom Carlbergs-alleén.
Vi stego ut hos Tragarer-mästaren, hvar de Söta Barnen bodde med Söta Mor om Sommaren
1778, då jag var hos Systerbror Liden i Norrköping och hos Fru Löwen på Långnävs. Allint
Du det, lilla Stafva? Där gjorde Du och första Dekantskapet med Fröken Adlerberg -
tyft, tyft! bara oss emellan i förhoende fäst, så hade mina ögon i morse et utet
just lycksaligt samtal med den viktiga Silhouetten af Herrens sköna Ansigte,
som ligger öfrens uti min heliga Bureau, hvilket således aldrig kan läsas upp
utan at Bilden af den Svenska Fröja tyfer mig i ögat, och alltid i stället unfar
det för speltkrupda glada Leendet. Men jag kommer till Carlberg tillbaka, hvar vi
förestingo den mörka Alleén fram utmed Orangeriet och Dammen, vid hvars stut
lilla Dribbi fökte efter vår Stiernas Chiffre uti en af de fröne Lindarne - - aick! för
så många år sedan skuren af Herrens hand så väl här, som uti et Träd på Svartfjo.
Här hade dock tiden utnött de fruga fåror, som den örna vänskapen tecknat,
och aldets hade de försvunnit under den sista Renskrifningen af al yttre Dårken
på

på Trädens uti Mr. Sickermanns Lönungadöme. Vi fuktade, smindes de föra år,
välsgnade det i så fjerran länd kirlande Stofet, och gingo till badken upp,
före, därifrån vi med all Beqvämlichkeit kunde se anläggningen af den nya Byggningen,
som Hertigen låter updraga öfver vid Slotet för Lädet-Skolan, som skal här nästa år
ömas, sedan den blifvit flyttad hit up ifrån Carlserona. Ut i själva Slotet göras och
til samma ändamål många omändningar och Reparationer. Återvägen utur Trä-
gården tuff den andra stora Alleen utmed Gurgården, hvar Söta Mor för första gången be-
såg det Vestrum Tempel, som K. Konungen låtit där upbyggas efter en lättes Ritning:
äffren både gladd och bedröfande. Innan jag gick utur Trägården, en Trägård, uti
hvilken jag sedan, såsom yngling, njutit så många sälla stunder, vände jag mig
någon gånger om, och led vid utgången. Vid förbifarten it Solna var rätta ögat
sundigt in uti Trägården, och skänkan ^{le} ~~af~~ det där uti de lunniga Trädens ^{ARKU} märka skugga.
Mr. Sörgeller Matmgård och Potofsta, hvar en Erkefrou Ebel nu håller Pensionaires.
Det var hennes sän, en Tyfck Großhandlare, som nekade Söta Mor, då vi bodde, som
sagt, på Carlberg, at så hämta vatten utur den Källan vid Potofsta, som vi hade up,
reslut, för at göra det böja drickbarare. Då jag hade olyckan uti min handel, var
han en af mine handafte Vederdelomän, ehuru för utländsk räkning, samt bemötte
säll, som då stod i Kullådan, både oräntligt och skäfligt. Knypt var han själv död,
Tyfck Köpman, Mr. Guletröki, hade neto samma löndante emot mig, och slufet sjåra vatten
dock ännu medan han leyde. Nu sitter Erikar med många Barn uti höjst sjåra vatten
och igår hade jag den förmöjelsen, at blifva det samma uti en liten sakt snyttig. Sek!
måtte vi alltid och gerna bära hvarandras bördor! — Under åtskilliga Beträktelser inom
mig sjelf kommo vi förbi Solna kyrkogård; då började Söta Mor omas vid äffren
af min Gaf, som jag dock alltid, Gudi lof, med Sålhet anser. Förvandlingen måste ändå
inträffa; och hvarför skulle då ikke Svilo rumet så vara redo?

Det vi malkades så oförmärkt Klaga - Skogen och Slagalund, for in uti själve
Kaga - Parken, och snart voro vi uti våra Barns mot så utfräccte armar. Sek! hvilka
lystefuliga, aldeles himmelfka stöten! Nu var Kl. 11 flugen. Efter de önsaste släningar
och Trägningar vandrade jag ut, för at i enslighet njuta Naturen och Sikerheten.
Min Almquist förde mig til Berseaves höger om Parllonen, hvar gröna Bänkar
fårde och utfickna at vretnet ^{AMF DEN} smottvarande löfika och ikke mindre vackra stunder
mötte ögat, som utomdes ägde förtjusning nog af att det nära kringliggande
Kullen, på hvilken jag satt, var å l'Angloise genomfluren och planterad med Träd
och blomster af alla slag, dog ännu merändels uti fullt flur: ty Konstern vet til,
och skänker öf på blomster-fången en fast befrändig vär. Allt var lugnt omkring mig,
och sällan vandrade en fot nedanföre. Här andades jag väl åter en af de sällaste
stunder, men dock ikke utan beledfugande Känslor af orovande Beträktelser, om hvilka
jag strax nedanföre skal nägot nämna. Sedan kroppen njutit Svila och ögat Naturen,
tog jag up mina Bänkar, och läste ibland annat uti en nyhigen af Mr. Wieland utgifven
Bok, kallad: Neue Götter-gespräche, det Spelte Samtalet, uti hvilket Juniter, under et
Gäddarnes Sup-Kalas, hållet uti Kejsar Konstantini Magni tid, träffar de mednyttande
Gudom.

Darn före! ⁴⁹ Då steg en både Sjukfamhets- och Valfignelses-tår för och öfver
eder alla uti mit öga; jag blef åter rörd och fördes vidare på Beträktelsen,
som jag sedan kunde förärligen blifva af med. När jag såg på Stället och
Byggnaderna, kom ihog hvilken ^{dem prydde} och anlagt, ^{hade så tillräckligen} hvilken fot där vandrat,
hvarken ^{skän} skän jag ^{hvar} uti 25 år ^{hade} tjönt, och hvilken öm Blick -- jag vil ej
nyttja et annat uttryck -- han icke der mindre kunnat kasta på min
fråga ålderdom, på de för hans räkning och til hans stora gagn förtände
kräften; när jag då vidare kom ihog, genom hvars Land hans egendösträd
tuggit affluven -- så blef jag helt bestört, en djup sorg betog hela själen,
jag kunde ej reda ut mine tankar, utan gick en lång stund och grät. Äntel.
kom jag ihog at Piden led, och at man torde vänta på mig med maten; tog
så hemvägen, dock förbi det under byggnad warande stora Slottet, hvar och
den gode Almqvist kom mig til mötes, förde mig til de Begge, de Totu
Dröbris, glada och lyckliga, och i detta Sällskap kom jag til det dukade Bordet.
Jag hör här anmärka, at Calle var i dag på Nörlunda här Vice-Presidenten
Åhman, för at där taga afsked af et Ställe, hvar han njutit her det goda
Sällskapet så mycken slöflighet och så mycket Nöje; således följade vi honom.
Hör sine nye Förmän uti Staden står Herr Architecten ^{afven i för} ^{av} ^{gust}, hvilken
han och genom sin flit förtjänar: ty han har afsmätt och uppmät hela
Stora Barnhuset med tillhörig Beskrifning på så kort tid, och ändå så
fullständigt och väl, at han vunnit allas Lofvord.

Efter en glad hättid och fot Slvita på Sophan uti Louise Sångkåmarer,
och vid det Spelbordet framfatted, gick jag för andre gången ut, vandrade
så igenom Parken på vänstra sidan af Pavillonen, och mötte nu alltså
Skarar af Promenanten ifrån Staden. När jag kom til det gamla och nu
aldeles nedrifna Slaga, så stod utmed vägen en stor Lind och ^{under} den samma
en Dämk. Piden satte jag mig, läste en lång stund uti min journal, at
härupå en stor skön och läskande Aftrahan, som lilla Louise gaf mig til
rostkast; gick sedan och besåg de så öfverlevor af det nedrifna Frähuset,
det huset, hvar Gustaf 1772 skapade sin Revolution och grundade Sveriges
öfrättelse: et verk, som hans mäktiga Snilla enfsamt uppehöll emot
utländska Colosjer och inhemska Bydres. Därvid föll jag uti nya Beträk-
telser, och på dem följde de redligaste och lifligaste önskingar för vårt olyckliga
Land; vände härupå min fot tillbaka, och föll i anledning af en ung Officerare
möte, med tankarne på Adolf. Då sikt mit Hjerta et nytt Lar. ^{hans} ^{Stäcksamt}
huru -- jag vet intet hvad jag skal kalla det -- om icke hans öbegripelighet,
öfvergår också all begrep. Modren har, ofelbart uti bästa välmening, aldeles
rådvill uti Nodens stund, vändt sig, mig ovetande, til Herr Ståthållaren
dijensparre, äfven försjrit et Brev til en Agneta Uggla, uti hvars armar
Adolf upoffrat icke allenast Heder och Hellsa, utan och hela sin Grantid.

Det följde häraf framkallad de begge förenämnde Personer, så de gräfligaste.
Requinarer och Stotelser; så måste hänfallas; då först, efter ens månads
frånvaro, blir Adolf hos mig synbar; jag mildrar hans öde hos Ståthållaren,
skickar honom dit med et förbön-bref, och under det han öfverlämnar
det samma betjunge kan mig, för at urskulda sig själf. Samma morgon
bemar han hos mig sina föräldrar så sakeligen, at jag måste befälla honom
tiga, och om eftermiddagen skrifver han et ödmjukt och förbön-bref til modren;
äpen som jag samma morgon får ifrån honom et afbön-bref för alla sina
mot mig begångne Orätt, och en timme derefter lade han Lögnen på min bates.
Hur kan allt detta förklarad? Jag har flere gånger skrifvit til Professor Lidén,
at jag tror at den Gossen är redan halfgalen, och blir med tiden aldeles galen.
Allt detta lägger mig obestripveligen tungt på Sinnet. Domyproffinnan flutar
hvarje Ordf til mig med de orden: öfvergif icke en olycklig moder — och
hvarje tjenst, hvarje välgerning, jag gör Sonen, trampar han på med föragt,
Lögn och otacks. Dock jag hårdar nu ej längre ut med detta grufveliga
Sinnet qual; jag måste uti denna vecka hafva slut, och åter komma uti lugnet.
Du bör också veta erfaken, at kamma rättfärdiga mit tagna Beslut.

Söta Mor hälsar och tackar Dig tusenfällt för Dit sista vackra Ordf; samt kunne
vi begge ej nog kalla af Dig, för det Du så beständigt och förtröligt lefver med den
genomgode Fader Lehr. äck! hälsa honom oändeligen ifrån oss alla! haft honom
på både hand och mun för ^{föräldrar} ^{de yngre} Faders och barnens räkning. En lilla
Ordf ^{nu} är på Ekbetorp hafve vi med sista Post haft Ordf, och jag fick hans
Silhouette; som af alla Skuggor är den likaste jag sedt. Den skal visserligen
så sin Ram och Glas; samt sitta i närmaste Granskapet med Gesoner. —
Lilla Gårdgården gossen blef obestripveligen glad öfver Din släbning och
den nådige Dömen öfver hans första försök uti den Pastorala Literaturen.
Sådant skal icke litet unmuntra honom at göra vidare framsteg; i
medlertid låter han genom mig förmålas sin aldruödmjukaste Vördnad. —
Det Du skrifver om Herr, Fru och Barn Ulrich har allt roat mig, och om
Du på något sätt kunde göra den lilla ^{vackra} ^{men nu manna ofärdiga} Dottern
några små tjänster, skulle Du ju förbinda mig. Oliv det lilla Kräket ej
bättre? Låt mig veta det. — Ut i denna vecka är jag ingalunda vid humors
at skrifva la Belle Christine et Ordf ti; men våkas hon, så hälsa me
heta min Respekt och Giltighet. Alltid måste Du hälsa Fru mycket
mycket ifrån oss begge.

Se nu torde det vara nog för denne gång. Gud gifve Dig allt godt! jag är
alltid

Din

af hæl arhjelva tilgifna Pappa.

